

CRYNODEB GWEITHREDOL MANIFFESTO BWRDD CYMRU

RHAGFYR 2021

Mae 'Lefelu i Fyny' ac 'Adeiladu'n Ôl yn Well' yng Nghymru yn amhosibl heb fuddsoddi mewn rheolaeth ac arweinyddiaeth broffesiynol ledled ein cenedl.

- **Bydd arweinyddiaeth o'r radd flaenaf yn hanfodol i gyflawni cynlluniau twf Llywodraeth Cymru** - ar seilwaith a phontio i sero net, lefelu i fyny ac arloesi. Mae Cymru'n cychwyn o sefyllfa o anfantais sylweddol: cyn y gall Cymru ddechrau 'Adeiladu'n Ôl yn Well' mae angen iddi ddal i fyny, mewn perthynas â rhannau eraill o'r DU.
- **Mae angen rheolwyr ac arweinwyr proffesiynol ar bob sefydliad (waeth beth fo'i faint neu fath o sector) i alluogi perfformiad a thwf.** Mae dau faes yn benodol yn dal Cymru yn ôl: gorgynrychiolaeth microfusnesau ac argaeledd a hygyrchedd cyfyngedig hyfforddiant rheolaeth.
- **Mae mwyafrif llethol busnesau Cymru yn fach iawn (95%) ac maent yn ei chael yn anodd buddsoddi mewn hyfforddiant.** Dim ond 8% o fusnesau bach a chanolig yng Nghymru sy'n cynnig hyfforddiant i ddatblygu sgiliau a galluoedd rheoli, ffigur sydd wedi aros yn ddigymffwrdd ers 2017.
- **Mae mynediad at hyfforddiant rheolaeth ac uwchsgilio yn gyfyngedig:** Cymru sydd â'r ganran isaf o hyfforddiant cyffredinol - a hyfforddiant rheolaeth ac arweinyddiaeth - ar draws pedair gwlad y DU. Dim ond 16 o ddarparwyr hyfforddiant rheolaeth israddedig sydd yng Nghymru sy'n cynnig 360 o gyrsiau yn erbyn 292 o ddarparwyr yn Lloegr sy'n cynnig dros 28,000 o gyrsiau.
- **Mae mentrau arweinyddiaeth cyfredol**, megis ION Leadership a Rhaglen Arweinyddiaeth 20Twenty, yn cael eu tanategu gan Ariannu Cymdeithasol Ewropeaidd ac maent yn **wynebu clogwyn cyllido yn 2023**. Mae angen i ni fynd i'r afael ag argaeledd a hygyrchedd hyfforddiant rheolaeth ar unwaith os ydym am osgoi cyfnod hir o gynhyrchiant isel a thwf araf.
- **Mae CMI Cymru wedi nodi tri maes ffocws** ag argymhellion allweddol yn amrywio o'r hawdd a'r ymarferol i'r beiddgar a'r aflonyddgar, ac mae'n dechrau ar y brig.

BUDDSODDI AM LWYDDIANT

Rydym yn annog Llywodraeth Cymru i flaenoriaethu buddsoddi mewn sgiliau rheolaeth ac arweinyddiaeth gyda chrynodeb o ddeg cam blaenoriaeth yn y papur hwn.

I weld manylion pellach darllenwch y Maniffesto llawn www.managers.org.uk/manifestowales

Os oes gennych unrhyw gwestiynau neu os ydych am drafod ein cynigion ymhellach, mae croeso i chi gysylltu â'r tîm polisi yn policy@managers.org.uk.

Ar gyfer unrhyw ymholiadau gan y wasg cysylltwch â press.office@managers.org.uk.

YMWYBYDDIAETH STRATEGOL - MAE ARWEINYDDIAETH O'R BRIG YN SYLFAENOL I DWF

- 1 Llywodraeth Cymru i fuddsoddi mewn mentrau arweinyddiaeth yn unol â'r egwyddorion a amlinellwyd yn [Adolygiad Gwariant Cynhwysfawr CMI 2021](#).** Yn sail i fentrau arweinyddiaeth cyfredol mae cyllid yr UE sy'n dod i ben yn 2023 ac mae Cronfa Ffyniant y DU yn gyfle i helpu i "bontio'r bwlch".
- 2 Pob aelod AS etholedig ac uwch aelod o Bwyllgor y Senedd i gwblhau lefel briodol o gymhwyster arweinyddiaeth.** Mae angen i arweinwyr 'weithredu ar eu geiriau' a modelu arweinyddiaeth broffesiynol.
- 3 Egluro perchnogaeth o'r agenda arweinyddiaeth o fewn strwythur Llywodraeth Cymru.** Ystyriwch sefydlu swydd newydd, megis Cyfarwyddwr Rheolaeth ac Arweinyddiaeth, wedi'i grymuso i weithio ar draws Adrannau'r Llywodraeth er mwyn sicrhau bod sgiliau rheoli ac arwain yn cael eu hystyried wrth greu mentrau neu bolisi newydd.

BUSNES - GRADDIO I FYN YNG NGHYMRU

- 4 Busnes Cymru (mewn partneriaeth â CMI) i gychwyn astudiaeth ar y ffactorau arweinyddiaeth penodol sy'n cyfyngu ar fusnesau micro a bach rhaggraddio i fyny.** Busnes Cymru hefyd i gynnwys gwybodaeth a sgiliau arwain a rheoli ym mhob rhaglen 'twf busnes'.
- 5 Creu porth arweinyddiaeth ledled y wlad,** a all ddarparu llywio clir i lwybrau datblygu arweinyddiaeth a chyrrff proffesiynol presennol, yn hytrach na chreu mentrau 'newydd'. Mae pŵer o ran graddfa, cydweithredu a chysylltu rhaglenni cymorth (e.e. mentora Busnes Cymru, gyda chyrrff proffesiynol yn mentora rhaglenni).
- 6 Cynnal ymgyrch farchnata a chyfathrebu ledled y wlad ar gyfer cyfleoedd datblygu Cymru.** Mae ymwybyddiaeth isel iawn o fentrau allweddol, e.e. Wythnos Genedlaethol Dysgwyr a Help i Dyfu. Mae angen cyfathrebu'r cyfleoedd hyn yn eang er mwyn cyrraedd yr ecosystem busnesau bach a chanolig ledled Cymru.
- 7 Banc Datblygu Cymru ac unrhyw fenthyciwr Llywodraeth i ymgorffori asesiadau arweinyddiaeth mewn meini prawf benthycha.** Dylid galw am dystiolaeth o ymrwymiad i ddatblygiad rheoli megis cymhwyster rheolaeth proffesiynol, fel gofyniad benthycha i sicrhau y gall sefydliadau fanteisio i'r eithaf ar effaith y cyllid maent yn ei dderbyn.

ADDYSG A HYFFORDDIANT

- 8 Adolygu cymhwysiad yr Ardoll Brentisiaethau yng Nghymru, a'i agor i gymwysterau arweinyddiaeth a rheolaeth ar lefelau israddedig ac ôl-raddedig (heb fod yn gyfyngedig i rolau STEM a sectorau penodol).** Mae angen arweinwyr gwych ar bob sector ac ar hyn o bryd mae anghydraddoldeb mynediad i brentisiaethau gradd reolaeth ar lefel 6 a 7 yng Nghymru, o'i gymharu â Lloegr. Yn yr adolygiad nesaf o Fframwaith Prentisiaethau Cymru mae angen i Lywodraeth Cymru fynd i'r afael â'r anghydbwysedd hwn.
- 9 'Datgloi' y gofrestr darparwyr hyfforddiant i gefnogi newydd-ddyfodiaid newydd, bach ac arbenigol.** Bydd ystod gystadleuol o ddarparwyr yn cynyddu mynediad at ystod ehangach o hyfforddiant o ansawdd er budd busnesau a myfyrwyr.
- 10 Cynnwys meddwl entrepreneuriaid fel rhan o'r safonau arweinyddiaeth yng Nghymru.** Byddai hyn yn cefnogi busnesau bach i arloesi a thyfu. Dylai Busnes Cymru ystyried cynnwys modiwl arweinyddiaeth yn eu rhaglen 'dechrau busnes'.